

kbo Zuid-Holland

*voor senioren van
vandaag en morgen*

Ontwikkelingen samenwerking Unie KBO en PCOB

Versie 20 april 2023

Deze notitie is geactualiseerd op basis van de uitkomsten van het Bestuurlijk Vooroverleg d.d. 4 april 2023 en de vergadering van het Bondsbestuur d.d. 11 april 2023.

Recent hebben meerdere ontwikkelingen plaatsgevonden betreffende de beoogde fusie tussen Unie KBO en PCOB. In deze notitie schetsen we deze ontwikkelingen in chronologische volgorde vanaf de werkconferentie op 28 oktober 2022. Met deze feitelijke weergave van afspraken, voorstellen en standpunten willen we bijdragen aan een duidelijke beeldvorming als basis voor de besluitvorming.

1. Werkconferentie Unie KBO en PCOB 28 oktober 2022

Uitgangspunt voor deze notitie is de gezamenlijke werkconferentie Unie KBO en PCOB van 28 oktober 2022. De hierna te noemen onderwerpen zijn tijdens deze werkconferentie besproken.

1.1. Uitgangspunten

Gezamenlijk is uitgesproken dat we willen toewerken naar het vormen van één vereniging met:

- Eén bestuur
- Eén ledenraad
- Een werkorganisatie, die past bij de gewenste mate van dienstverlening
- Persoonlijk lidmaatschap van de landelijke vereniging met naar keuze een afdelingslidmaatschap
- Lokale afdelingen blijven de basis
- Een contributiesysteem met de afspraak dat verschillende scenario's worden ontwikkeld waaruit een keuze wordt gemaakt
- Een ledenadministratie
- Nieuwe frisse naam
- Provinciale bonden verdwijnen als bestuurslaag. Daarvoor komen in de plaats provinciale platforms als tussenlaag voor coördinatie met vertegenwoordiging van afdelingen en ondersteuning vanuit het landelijk bureau.

1.2. Effecten uittreden vier KBO-bonden

Tijdens deze werkconferentie heeft de directeur KBO-PCOB een presentatie gegeven van de effecten van het uittreden van KBO Limburg, Gelderland, Overijssel en Noord-Holland:

- Ledenaantal KBO-PCOB gaat van 180.000 naar 95.000
- Als gevolg hiervan een direct en indirect verlies van 1,5 miljoen euro
- Gevolg is dat arbeidsplaatsen op het landelijk bureau moeten verdwijnen
- Hierbij is inzicht nodig welke diensten je nog wilt aanbieden in de nieuwe vereniging
- De volgende opties zijn gepresenteerd om het landelijk bureau danig in te krimpen:

1. Het vertrek van de vier provinciale KBO-bonden wordt opgevangen door het landelijk bureau. Daarmee wordt het bureau gehalveerd.
2. Contributieafdracht van de leden significant verhogen om het landelijk bureau alle gewenste dienstverlening te laten leveren.
3. Het aantal betaalde krachten halveren en meer werken met vrijwilligers.
4. Zoeken naar een derde partner om mee te fuseren.

De conclusie was dat alleen optie 1 haalbaar lijkt, alhoewel een realistische afdracht bij de harmonisatie wel mag worden verwacht. Dit betekent wel dat de wensenlijst vanuit de vereniging voor het landelijk bureau beperkt moet zijn.

1.3. Contributie

Tijdens de werkconferentie is ook gesproken over de contributie aan de landelijke vereniging en de contributie aan de plaatselijke afdelingen. Het voorstel van KBO-PCOB was om het landelijke bureau de centrale contributie te laten innen en dat vervolgens aan de afdelingen een bedrag wordt teruggestort op basis van het aantal afdelingsleden. Dit voorstel riep de volgende bedenkingen op:

- Hoe behouden afdelingen zo hun autonomie?
- Wie bepaalt wat het afdelingslidmaatschap mag kosten? Bepaalt het landelijk bureau of de afdeling zelf de hoogte van de afdelingscontributie?
- De ene afdeling organiseert meer activiteiten of heeft meer kosten dan de andere; krijgen beide afdelingen ondanks de verschillen in kosten dan hetzelfde bedrag teruggestort voor de bekostiging van hun activiteiten?

Gelet op deze bedenkingen is afgesproken om eerst verschillende scenario's uit te werken, waaruit daarna een keuze wordt gemaakt.

1.4. Vervolgproces

Met elkaar is op de werkconferentie de afspraak gemaakt dat alle vragen die tijdens deze conferentie aan de orde zijn gesteld helder worden benoemd en geclusterd en nader uitgewerkt worden in werkgroepen. Die werkgroepen krijgen een opdracht en planning. De resultaten van de werkgroepen komen terug in dezelfde groep als bij deze werkconferentie. Dan worden in deze groep keuzes gemaakt en die keuzes worden daarna voorgelegd aan de ledenraden van Unie KBO en PCOB.

2. Stukken ledenraadsvergadering Unie KBO 12 januari 2023

Op 23 december 2022 zijn onder andere de volgende stukken ontvangen voor de vergadering van de ledenraad Unie KBO van 12 januari 2023:

1. Jaarplan 2023 KBO-PCOB
2. Meerjarenbegroting 2023 – 2025 KBO-PCOB
3. Besteding bestemmingsreserves KBO-PCOB

2.1. Jaarplan 2023

Uitgaande van een fusie tussen Unie KBO en PCOB, beschrijft het jaarplan de organisatie die in 2023, als transitiejaar, aan verandering onderhevig is: reorganisatie van het landelijk bureau, nieuwe huisvesting van het landelijk bureau, omdat het huidige gehuurde pand door de eigenaar is verkocht. Het jaarplan geeft aan wat de visie op de nieuwe vereniging is en wat de ontwikkelingen op de diverse onderdelen betekenen.

Naast de samenwerking met ANBO in de Seniorencoalitie, noemt het jaarplan ook andere mogelijkheden voor samenwerking met ANBO: samenvoeging van de beide verenigingsbureaus, gezamenlijke huisvesting en gezamenlijke uitgifte van een magazine.

Doel is ook in 2024 een sluitende begroting te presenteren. Daarvoor wordt onder andere:

- een bezuiniging van 74.000 euro doorgevoerd op uitgaven en contracten;
- 105.000 euro bespaard voor minder extern personeel in te huren;
- onderzocht hoe 385.000 euro bespaard kan worden om het Magazine kostendekkend te maken.

2.2. Meerjarenbegroting 2023 – 2025

2023

In 2023 is gerekend met de reële te verwachten inkomsten, te weten 45.000 KBO-leden voor 10,08 euro per lid en 50.000 PCOB-leden voor 21,50 euro per lid. Rekening is gehouden met minder baten (minder inkomsten Magazine door verminderde oplage en advertentie-inkomsten en minder bijdragen van derden. De activiteitenlasten verminderen met 270.000 euro ten opzichte van 2022. Op personeelslasten wordt naar verwachting 400.000 euro bespaard ten opzichte van 2022 door inkrimping managementstructuur en niet opvullen van vacatures. De begroting 2023 laat een negatief resultaat zien.

2024

In de begroting 2024 is uitgegaan van een contributie van plaatselijke leden aan de gefuseerde vereniging van 35 euro, waarvan 21,50 euro bestemd is voor de nieuwe vereniging en waarvan 13.50 euro door het landelijk bureau wordt afgedragen aan de plaatselijke afdelingen.

Andere uitgangspunten bij de begroting 2024 zijn onder andere:

- De kosten voor marketing worden ten laste gebracht van de bestemmingsreserve.
- Een kostendekkend Magazine.
- Bezuiniging van 38.000 euro op dienstverlening.
- Minder kosten voor huisvesting.
- Besparing op personeelslasten van 450.000 euro ten opzichte van 2023.

Op basis van de genoemde uitgangspunten laat de begroting 2024 een positief resultaat zien.

2025

De begroting 2025 is gebaseerd op min of meer dezelfde uitgangspunten als 2024. De structurele personeelslasten stijgen door de investering in extra consultants voor de regionale ondersteuning.

2.3. Besteding bestemmingsreserves

In het kader van de eerder beoogde nieuwe federatieve samenwerking KBO-PCOB zijn in 2021 en 2022 bestemmingsreserves gevormd voor bijvoorbeeld provinciale samenwerking, marketing, ICT en extra menskracht. Door diverse ontwikkelingen is tot nu toe slechts een deel van deze reserves gebruikt. Voorgesteld is het nog niet bestede bedrag uit deze reserves, 873.000 euro, aangevuld met een onttrekking uit de algemene reserves van KBO-PCOB van 627.000 euro in 2024 en 500.000 euro in 2025 te herbestemmen voor investeringen in 2023 en 2024.

Het gaat in **2023** om 1.5 miljoen euro voor onder andere verhuizing, transitiekosten, marketingbureau, uitbesteding financiële administratie, project Zestigers, versterken afdelingen en fusievereniging en kwartiermaker projectbureau.

In **2024** betreft het 500.000 euro voor investeringen voor marketingbureau, versterken afdelingen en fusievereniging en kwartiermaker projectbureau.

3. Standpunt KBO Zuid-Holland in ledenraadsvergadering Unie KBO 12 januari 2023

Na overleg in de vergadering van 10-1-2023 van het Bondsbestuur hebben de vertegenwoordigers van KBO Zuid-Holland onder andere het volgende ingebracht tijdens de ledenraadsvergadering:

- Het is voor ons van belang te weten dat de toekomstige taken en dienstverlening van het landelijk bureau helder worden gedefinieerd en aansluiten bij de werkelijke behoeften van afdelingsbesturen en afdelingsleden.
- Taken en dienstverlening van het landelijk bureau horen in balans te zijn met het verminderde aantal leden en daardoor lagere inkomsten. We moeten de tering naar de nering zetten. Dit houdt in dat we nagaan welke taken wel of niet of minder of anders worden uitgevoerd.
- We kunnen instemmen met de begroting 2023 om 'going concern' mogelijk te maken met de kanttekening dat tijdens de transitie nog geen nieuw beleid wordt opgepakt zolang de 'ins en outs' van de fusie nog niet voldoende bekend zijn.
- Dit betekent ook dat we nog niet instemmen met de voorgestelde nieuwe bestedingen van de bestemmingsreserves. Met de bestemmingsreserves hoort bedachtzaam omgegaan te worden. Aan herijking van reserves dienen onderbouwde voorstellen ten grondslag te liggen.
- De afdracht aan de landelijke vereniging zou bij aanvang het bedrag van € 16,50 niet dienen te overschrijden. De reden is dat naar onze mening een hoger bedrag niet aanvaardbaar is voor afdelingen en leden.
- Wat is de positie van de afdelingen naar de toekomst toe? Op welke manier wordt de financiering van de afdelingen ingevuld? Het gepresenteerde voorstel is om de leden naast de afdracht aan de landelijke vereniging een bedrag van € 13,50 te vragen voor de afdeling. Het 'terugsluizen' naar de afdelingen zien wij niet als een juiste aanpak en werkbare/gewenste situatie.
- Het jaarplan 2023, zoals nu is voorgesteld, is naar onze mening, weliswaar om begrijpelijke redenen 'bureau gestuurd'. Dat mag ook om het inzicht te vergroten. Wij achten het echter noodzakelijk om naar de toekomst toe uit te gaan van een 'vereniging gestuurd' jaarplan. Ons inziens zijn de beide besturen en beide ledenraden hierbij aan zet.
- We zitten aan het begin van het fusieproces. Er is nog geen strategie en de keuzes moeten nog gemaakt worden. Voor een goed fusie- en harmonisatieproces is het nodig dat we gezamenlijk onderwerpen zoals de vereniging, verenigingsbureau, bestuur, ledenraad, identiteit, consultants, projectbureau, ondersteuning aan de afdelingen et cetera inhoudelijk bespreken en de lijnen naar de toekomst uitzetten. Het bondsbestuur Zuid-Holland stelt voor om genoemde onderwerpen door beide ledenraden op basis van de voorzetting van de werkconferentie te laten oppakken en in een korte periode af te ronden.

De directeur KBO-PCOB heeft medegedeeld dat:

- De PCOB alleen wil fuseren op basis van duidelijkheid over de afdracht aan de voorkant van het proces. Op 12-1-2023 hebben bestuur en ledenraad PCOB ingestemd met het werkplan, meerjarenbegroting en herijking van bestemmingsreserves en een afdracht van (minimaal) 21,50 euro.

- De PCOB zich wil beraden over de wenselijkheid van een fusie als de Unie KBO niet instemt met het werkplan 2023, de meerjarenbegroting 2023-2025 en de besteding van de bestemmings-reserves.
- Bij een afdracht van ongeveer 16.50 euro er nog 7 fte op het bureau werken in plaats van 22fte.

4. Memo KBO Zuid-Holland van 19-1-2023

De vraagstukken, die KBO Zuid-Holland heeft ingebracht in de ledenraadsvergadering van 12-1-2023, zijn nadien samengevat in een memo. Dit memo is verstuurd aan het bestuur Unie KBO met de vraag dit door te sturen aan PCOB met het verzoek het memo te bespreken zowel met het bestuur Unie KBO als KBO Zuid-Holland. Het gevraagde overleg heeft wel plaatsgevonden tussen KBO Zuid-Holland en Unie KBO, maar niet met PCOB.

5. Voorzittersoverleg Unie KBO 10-2-2023

Tijdens dit informele, niet-besluitvormende overleg heeft het bestuur Unie KBO onder andere het volgende bericht:

- Het bestuur PCOB heeft besloten op zoek te gaan naar een andere fusiepartner, namelijk ANBO, en de mogelijkheid van een fusie met KBO open te houden.
- Volgens het bestuur Unie KBO is een contributie van 35 euro, waarvan 21.50 euro voor het verenigingsbureau en 13.50 euro voor de afdelingen, de enige optie die aan de vereniging kan worden aangeboden om zo de huidige dienstverlening te kunnen leveren.
- Wordt dit niet aanvaard, dan komt er geen fusie met PCOB.
- Komt er geen fusie, dan hebben Unie KBO en PCOB elk afzonderlijk geen bestaansmogelijkheden vanwege te kleine ledenaantallen.
- Het bestuur Unie KBO vindt het niet zinvol te onderzoeken wat de dienstverlening van het bureau zal zijn bij een afdracht van 16.50 euro.

6. Stukken ledenraadsvergadering Unie KBO 16 maart 2023

6.1. Begroting 2023 KBO-PCOB

De begroting 2023 betreft de eerste jaarschijf van de meerjarenbegroting 2023 – 2025. In 2023 is gerekend met de reële verwachte inkomsten, te weten 45.000 KBO leden à € 10,08 per lid en 50.000 PCOB leden à € 21.50. De begroting 2023 is identiek aan de begroting, die in de ledenraadsvergadering Unie KBO van 12 januari 2023 is besproken. Zie punt 2.1. van deze notitie. De begroting heeft een negatief exploitatieresultaat van € 1.166.425. Dit wordt voor € 880.000 gedekt uit de reserves van PCOB en Unie KBO. Het resterende tekort van € 286.425 wordt ten laste van de reserves KBO-PCOB gebracht.

6.2. Meerjarenbegroting 2023 – 2025 KBO-PCOB

Over de jaarschijven 2024 en 2025 wordt nu geen besluit gevraagd. De leeswijzer bij de stukken vermeldt namelijk 'U ontvangt de meerjarenbegroting KBO-PCOB 2023-2025 omdat u langs die weg kunt zien hoe er wordt toegewerkt naar een sluitende exploitatie in opvolgende begrotingsjaren. In oktober/november 2023 wordt de herziene en definitieve begroting per 2024 ter besluitvorming voorgelegd'.

6.3. Voorstel Bestemmingsreserves 2023 – 2024 KBO-PCOB

Hoewel in de toelichting enkele nuanceringen zijn aangebracht, is dit voorstel qua essentie hetzelfde als het voorstel dat is besproken in de vergadering van de ledenraad Unie KBO van 12 januari 2023. Zie punt 2.3. van deze notitie.

6.4. Voorstel afdracht 2024

Voorgesteld wordt een afdracht van minimaal € 21.50 gerekend vanaf 1 januari 2024 ten behoeve van het landelijk verenigingsbureau KBO-PCOB met als doel de huidige dienstverlening voor afdelingen en leden te kunnen voortzetten. De toelichting bij het voorstel vermeldt dat de opdracht is om in 2024 een sluitende exploitatiebegroting te presenteren. Het voorstel noemt de al eerder in deze notitie vermelde maatregelen om te bezuinigen.

6.5. Voorstel tot verkenning fusie met ANBO en PCOB

- Omdat de ledenraad Unie KBO op 12-1-2023 nog geen goedkeuring gaf aan de meerjarenbegroting mede gebaseerd op een afdracht van € 21,50 per 2024, heeft PCOB besloten een fusie met ANBO te verkennen.
- Het bestuur Unie KBO is van mening dat onze vereniging te klein is om zelfstandig een toekomst met perspectief te hebben. Van alle denkbare scenario's is een fusie met zowel PCOB en ANBO de meest verantwoorde.
- Het bestuur Unie KBO vraagt de ledenraad onder voorbehoud van een positieve reactie van PCOB en ANBO, akkoord te gaan met de verkenning van een fusie tussen Unie KBO, PCOB, ANBO en KBO-PCOB (bureau).

7. Standpunt KBO Zuid-Holland in ledenraadsvergadering Unie KBO 16 maart 2023

Na overleg in de vergadering van 13-3-2023 van het Bondsbestuur hebben de vertegenwoordigers van KBO Zuid-Holland onder andere het volgende ingebracht tijdens de ledenraadsvergadering:

- Zoals door ons al gemeld in de ledenraadsvergadering Unie KBO van 12 januari 2023, hebben wij ingestemd met de begroting 2023 om 'going concern' mogelijk te maken met de kanttekening dat tijdens de transitie geen nieuw beleid wordt opgepakt. Ook hebben wij ingestemd met het voorstel tot dekking van het begrotingstekort 2023.
- De jaarschijven 2024 en 2025 van de meerjarenbegroting KBO-PCOB stonden niet ter besluitvorming geagendeerd. Deze zijn daarom voor kennisgeving aangenomen.
- Wij hebben niet ingestemd met een afdracht van minimaal € 21.50 gerekend vanaf 1 januari 2024 ten behoeve van het landelijk verenigingsbureau KBO-PCOB. Voor de argumentatie van ons standpunt verwijzen wij naar punt 3 van deze notitie. Het is overigens de bevoegdheid van de algemene ledenvergadering van KBO Zuid-Holland hierover een besluit te nemen. Ook KBO Zeeland heeft niet ingestemd met de voorgestelde afdracht. De andere vijf KBO bonden hebben daarmee wel ingestemd. Het voorstel is met 7 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen.
- Wij hebben ingestemd met het voorstel om het bestuur Unie KBO mandaat te geven om de mogelijkheid te verkennen van een fusie tussen Unie KBO, PCOB, ANBO en KBO-PCOB (bureau). Het bestuur zal hierover het overleg aangaan met ANBO en PCOB en zorgen voor terugkoppeling naar de ledenraad Unie KBO.

8. Toekomstscenario's

Gelet op de nieuwe ontwikkelingen zijn meerdere toekomstscenario's voor Unie KBO en KBO Zuid-Holland in principe denkbaar. We noemen hierna deze scenario's. Bij elk scenario geven wij een niet uitputtende schets van het scenario. Elk scenario sluiten we af met het standpunt van het Bondsbestuur.

- **Fusie met PCOB**

Een fusie met alleen PCOB:

- ✓ Leidt tot een relatief kleine vereniging met circa 90.000 leden.
- ✓ Een vereniging met een christelijke grondslag.
- ✓ Weinig groeipotentie vanwege omvang en aard van de vereniging.
- ✓ Voortzetting van huidige situatie en zal noodzakelijke vernieuwing lastig maken.
- ✓ Niet of minder aantrekkelijk voor jonge senioren.
- ✓ Inzet van beroepskrachten in de toekomst nodig om een basis continuïteit te waarborgen.
- ✓ Financiële gevolgen zijn beperkt. Na fusie zal de provinciale bond niet meer bestaan. Daarmee zal de afdracht naar de provinciale bond een andere bestemming kunnen krijgen.
- ✓ De huidige afdracht van afdelingen aan KBO Zuid-Holland en Unie KBO van € 18,13 wordt dan een afdracht van € 21,50 aan de nieuwe vereniging van KBO en PCOB.
- ✓ Een fusie leidt tot één vereniging met de kenmerken en gevolgen als genoemd in punt 1.1. van deze notitie.

Standpunt Bondsbestuur

Dit scenario is alleen mogelijk op basis van een afdracht aan KBO-PCOB van minimaal € 21,50 per lid. Hoewel de meerderheid van de ledenraad Unie KBO met de hoogte van deze afdracht heeft ingestemd, zijn wij met deze afdracht niet akkoord gegaan. Zie punt 7 van deze notitie. Voor PCOB is de genoemde hoogte van de afdracht een harde eis voor een fusie. Dit betekent dat wij niet kunnen meegaan in dit scenario. Om te waarborgen dat wij per 1-1-2024 niet gebonden zijn aan een afdracht van minimaal € 21,50 per lid, is het nodig voor 1 juli 2023 pro forma ons lidmaatschap aan Unie KBO op te zeggen.

- **Fusie met PCOB en ANBO**

Een fusie met PCOB en ANBO:

- ✓ Leidt tot een aanzienlijke bundeling van het aantal leden. Schatting is circa 180.000 leden.
- ✓ Algemene en interconfessionele basis biedt een thuis voor een brede groep mensen.
- ✓ Realistische groeipotentie aanwezig door omvang en aard van de vereniging.
- ✓ Nieuw elan en aanzet tot noodzakelijke vernieuwing.
- ✓ Digitaal platform van deze tijd en sterk gericht op de toekomst. Aantrekkelijk voor jonge senioren.
- ✓ Inzet van beroepskrachten in de toekomst nodig om continuïteit te waarborgen.
- ✓ Financiële gevolgen zijn beperkt. Na fusie zal de provinciale bond niet meer bestaan. Daarmee zal de afdracht naar de provinciale bond een andere bestemming kunnen krijgen.
- ✓ De huidige afdracht van afdelingen aan KBO Zuid-Holland en Unie KBO van € 18,13 wordt dan een afdracht van € 21,50 aan de nieuwe vereniging van KBO, PCOB en ANBO.

Standpunt Bondsbestuur

Momenteel is nog onduidelijk wat de mogelijkheden zijn, omdat de verkenning nog moet plaatsvinden. ANBO en PCOB hebben een extern bureau opdracht gegeven de mogelijkheden van een fusie tussen ANBO en PCOB te onderzoeken. Het is de bedoeling dat uiterlijk in november 2023 de besluitvorming over de conclusies uit het onderzoek zal plaatsvinden. In de vergadering van 16 maart 2023 heeft Unie KBO zich uitgesproken vóór deelname aan de verkennende gesprekken tussen ANBO en PCOB. Beide verenigingen is daarom verzocht om toelating tot de gesprekstafel. Helaas zijn ANBO en PCOB van mening dat deelname van Unie KBO voor onwenselijke vertraging zorgt in het traject. ANBO en PCOB vinden dat Unie KBO eerst intern moet werken aan de organisatiestructuur. Het is volgens hen niet verstandig om dit proces gelijktijdig met fusiebesprekingen met ANBO en PCOB te laten verlopen.

Nu Unie KBO niet inhoudelijk en procedureel kan deelnemen aan het fusieproces PCOB-ANBO en de uitkomst van dit proces ongewis is, biedt dit scenario naar het oordeel van het Bondsbestuur geen perspectief.

- **Unie KBO gaat alleen verder**

Unie KBO gaat alleen verder:

- ✓ Leidt tot een kleine vereniging met circa 45.000 leden.
- ✓ Vanwege het beperkte ledenaantal zal samenwerking met andere partners nodig zijn.
- ✓ RK grondslag wordt soms ervaren als een belemmering.
- ✓ Weinig groeipotentie aanwezig door omvang en aard van de vereniging.
- ✓ Leidt tot voortzetting van huidige situatie en noodzakelijke vernieuwing lastig maken.
- ✓ Niet of minder aantrekkelijk voor jonge senioren.
- ✓ Inzet van beroepskrachten in de toekomst nodig om continuïteit te waarborgen.
- ✓ Financiële gevolgen kunnen beperkt blijven. Rekening moet worden gehouden met een gelijkblijvende afdracht als in de huidige situatie, uitgaande van een klein landelijk bureau.

Standpunt Bondsbestuur

We bekijken op korte termijn met de andere 6 provinciale bonden binnen de huidige Unie KBO of we nog mogelijkheden zien voor een bepaalde samenwerking met een gezamenlijk ledenbestand van circa 45.000 leden eventueel met een klein coördinerend, administratief ondersteunend gezamenlijk bureau. Onderzoek van dit scenario laat onverlet dat wij per 1 juli 2023 ons lidmaatschap Unie KBO pro forma opzeggen om 'onze handen vrij te houden'.

- **Sommige bonden treden uit Unie KBO**

KBO-bonden, die niet instemmen met een afdracht van € 21,50 per 2024, treden uit de Unie KBO. Bonden die wel akkoord zijn gegaan met deze afdracht, zouden zich mogelijk kunnen aansluiten bij PCOB eventueel in samenwerking met ANBO.

Sommige bonden treden uit Unie KBO:

- ✓ Leidt tot zeer kleine KBO-bonden, b.v. KBO Zuid-Holland met circa 23.000 leden.
- ✓ Gelet op de beperkte ledenaantallen is te verwachten dat uitgetreden KBO-bonden samenwerking zullen zoeken met andere partners.
- ✓ RK grondslag wordt soms ervaren als een belemmering.
- ✓ Weinig groeipotentie aanwezig door omvang en aard van de vereniging.
- ✓ Leidt tot voortzetting van huidige situatie en de noodzakelijke vernieuwing lastig maken.
- ✓ Niet of minder aantrekkelijk voor jonge senioren.
- ✓ Inzet van beroepskrachten in de toekomst nodig om continuïteit te waarborgen.
- ✓ Financiële gevolgen kunnen positief uitpakken. Een verlaging van de afdracht is een mogelijkheid omdat de afdracht aan Unie KBO komt te vervallen.

Standpunt Bondsbestuur

Laten wij ons lidmaatschap Unie KBO voor 1 juli 2023 pro forma opzeggen en de komende maanden een goed plan ontwikkelen voor de situatie dat wij als zelfstandige bond verder zouden gaan. Uiteindelijk besluitvorming over onze toekomstige koers zal plaatsvinden in de algemene ledenvergadering op 21 november 2023.

Bij het nadenken over onze koers is het nuttig na te gaan welke meerwaarde samenwerking met andere partners ons kan bieden.

9. Toekomstverkenning

Duidelijk is dat wij per 1-1-2024 geen gebruik meer zullen maken van de diensten van het landelijk bureau KBO-PCOB. KBO Zuid-Holland zal dan de dienstverlening aan onze afdelingen moeten waarborgen. Dat zal voor een belangrijk deel zelfstandig gebeuren, deels mogelijk in samenwerking met partners en ook door sommige dienstverlening extern in te kopen. In ieder geval moeten wij denken aan de volgende diensten en producten:

- Systeem voor ledenadministratie
- Ledenblad
- Website
- Training HUBA's
- Training Ouderenadviseurs

- Support aan afdelingen:
  - ✓ Verzorgen ledenadministratie voor afdelingen die dit zelf niet meer kunnen.
  - ✓ Aandacht en zoeken naar praktische oplossingen voor afdelingen die in de problemen zitten.
  - ✓ Coaching afdelingsbestuurders en vrijwilligers binnen afdelingen
- Organiseren van (regio)bijeenkomsten over thema's, die relevant zijn voor onze afdelingsbestuurders en de plaatselijke leden
- Provinciale coördinatie voor de afdelingen
- Provinciale belangenbehartiging o.a. op het gebied van wonen, leefbaarheid en mobiliteit
- Kennisvermeerdering via workshops, lezingen, inspiratiedagen (zoals ledenwerving).

Het maakt verschil of wij als KBO Zuid-Holland deze onderwerpen alleen oppakken of wellicht met de andere zes bonden binnen de huidige Unie KBO. Het is nodig hierover op korte termijn duidelijkheid te krijgen in overleg met de andere zes bonden. Daartoe zal in mei / juni a.s. een 'heidag' worden georganiseerd.